

Policija:

1. **Zaštita žrtava:** Procjenu rizika od ponavljanja nasilja treba provoditi kod svake prijave nasilja u porodici i drugih oblika nasilja nad ženama i djecom obuhvaćenih Istanbulskom konvencijom. Osigurati maksimalnu zaštitu i podršku žrtvama nasilja, uključujući hitne mjere i zaštitne mjere.
2. **Hitno postupanje:** Istrage treba provoditi i optužnice podizati u što kraćem roku od izvršenja odnosno saznanja za postojanje krivičnog djela, posebno u situacijama gdje su žrtve u riziku od ponavljanja nasilja, kao i situacije u kojima su izložene pritiscima i zastrašivanju od strane počinitelaca nasilja, koji se u pravilu nalaze na slobodi, što može imati značajnog uticaja na njihovu mogućnost odnosno spremnost da svjedoče, posebno kada se radi o svjedokinjama koje po zakonu mogu odbiti da svjedoče.
3. **Disciplinska odgovornost:** Pokrenuti disciplinske postupke protiv policajaca zbog propusta u pružanju zaštite ženama i djevojčicama žrtvama rodno zasnovanog nasilja.

Sudovi:

4. **Unapređenje položaja oštećenih:** Sudovi trebaju unaprijediti položaj oštećenih u krivičnom postupku, uključujući odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu oštećenih kako bi se izbjegla njihova dodatna traumatizacija/sekundarna viktimizacija.
5. Obezbijediti da krivični postupci okončavaju u razumnom roku bez neopravdanih odlaganja ročišta i zamjene postupajućih tužitelja.
6. **Strožije kazne za počinioce:** Prilikom odmjerenja kazni za krivično djelo Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, treba uzeti u obzir prisustvo oružja kod počinitelaca (posjedovanje i/ili prijetnje oružjem), istoriju nasilja u porodici i ugrožavanje spokojsva, tjelesnog integriteta ili duševnog zdravlja članova njihovih porodica, prisustvo djece izvršenju djela, povratak u vršenju djela i druge otežavajuće okolnosti kroz primjenu strožije kaznene politike prema počiniocima nasilja;

Pravosudni organi i Parlamenti i Skupštine :

Premda u Bosni i Hercegovini postoje zakonske odredbe na osnovu kojih bi se mogli sankcionisati počinitelji femicida, jasno je da one nisu dovoljne kako bi se adekvatno kaznilo ubistvo žena iz mržnje. Stoga je potrebno uvesti zasebno krivično djelo kojim će se jasno definisati šta podrazumijeva krivično djelo ubistva žene samo zato što je žena kako bi se u praksi izbjegao svaki pokušaj relativiziranja femicida.

7. **Pravno definirati femicid:** Definirati femicid kao ubistvo žene čiji je bio član porodice, bliska osoba ili vanbračni partner ili koju je prethodno zlostavljao, s kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Iako je Bosna i Hercegovina potpisnica Istanbulske konvencije, potrebno je prenijeti odredbe Konvencije u domaće zakonodavstvo i definirati femicid kao posebno krivično djelo. To bi omogućilo strože kazne za počinitelje i bolju zaštitu žrtava.

Femicid jest zločin iz mržnje nad osobama ženskog spola motiviran spolom žrtve.

"Femicid se definira kao namjerno usmrćivanje žene ili djevojčice, bez obzira na dob, na temelju njenog spola ili roda, koje proizlazi iz rodno motiviranog nasilja te uključuje fizičko nasilje, seksualno nasilje, psihičko nasilje, ili druge oblike zlostavljanja i diskriminacije. Femicid uključuje i slučajeve usmrćivanja žena i djevojčica zbog njihove bliske povezanosti s osobama (član porodice, partner, bivši partner, supružnik ili partner) koje su ih zlostavljale ili zbog odluka koje su donijele u vezi sa svojim životima, kao što su napuštanje nasilnog partnera ili traženje razvoda, ubijanje žena i djevojčica u ime takozvane časti i druga ubojstva vezana uz štetne prakse, ciljano ubijanje žena i djevojčica u kontekstu oružanog sukoba te slučajeve femicida povezane s kriminalnim skupinama, organiziranim kriminalom, dilerima droge i krijumčarenjem žena i djevojčica."

8. **Prepoznavanje djece kao žrtava:** Izmjene zakonodavstva trebaju prepoznati djecu kao žrtve nasilja u porodici, uključujući slučajeve gdje nisu direktno izložena fizičkom nasilju, ali svjedoče nasilju nad drugim članovima porodice.
9. **Odgovornost za nečinjenje:** Uvesti kazne za nečinjenje za sve službenike/ce javnih službi koji/e su doprinijeli da se nasilje prema ženama i djevojčicama okonča femicidom.
10. **Psihološko nasilje:** Prepoznati psihološko nasilje nad ženama kao krivično djelo i dosljedno provoditi istrage i procesuirati takva djela.
11. **Registar nasilnika i praćenje slučajeva nasilja:** Nedostatak statističkih podataka i javnih registrara o femicidu otežava praćenje i razumijevanje razmjera ovog problema. Bez preciznih podataka, teško je razviti politike i programe za prevenciju i zaštitu žrtava.
12. **Kontrola izdavanja dozvola za oružje:** Pooštriti kontrolu izdavanja dozvola za posjedovanje oružja, uključujući oružje za lov. Osobe prijavljene za nasilje u porodici ne smiju imati dozvolu za oružje.
 - Pratiti registar osoba koje posjeduju oružani list, te zahtijevati da se na godišnjoj osnovi radi psihološko profiliranje ovih osoba

Ostali zahtjevi

13. **Servisi podrške:** Osigurati sredstva za kontinuirano finansiranje sigurnih kuća i drugih specijaliziranih servisa podrške za žene i djecu žrtve porodičnog nasilja. Poticati otvaranje sigurnih kuća u zajednicama gdje nedostaju.
14. **Jačanje kapaciteta:** Usmjeriti novac na stručno podizanje kapaciteta i kontinuirane obuke predstavnika/ca centara za socijalni rad, policije, pravosudnih institucija, zdravstvenih ustanova i svih drugih relevantnih subjekata zaštite od nasilja u porodici i nasilja nad ženama. (Nadležne institucije trebaju bolje koordinirati svoje napore u borbi protiv femicida. Također je važno provoditi kontinuiranu edukaciju sudija/tkinja, tužitelja/ica, policajaca/ki i drugih relevantnih aktera kako bi se bolje razumjelo rodno zasnovano nasilje i kako bi se pravilno postupalo u slučajevima femicida.)
15. **Regionalna suradnja:** Budući da je femicid regionalni problem, regionalna suradnja i razmjena iskustava mogla biti korisna u razvoju strategija za borbu protiv femicida.